

ĐỀ THAM KHẢO THI TỐT NGHIỆP THPT – ĐỀ 7**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 12****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)***HS đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:***NHỮNG NGƯỜI ĐÀN BÀ BÁN NGÔ NƯỚNG**

Những người đàn bà bán ngô nướng	Cắn vào kí ức
Bày số phận mình bên đường	Từng hạt ngô rơi
Những nhem nhuốc bên ngoài che dấu	Những kỉ niệm lon ton
Bao ngọt lành, nóng hổi bên trong	Những hạt ngô – những giọt lệ của mẹ
Người đi qua thờ ơ	Những mắt tròn xoe đói khát em thơ
Hay rẻ rúng cảm lên vút xuồng	Không dám cắn nữa
Những tờ bạc lẻ đề lên mùi thơm	áp bắp ngô lên má
Người đàn bà bán dần từng mảnh đời mình	Hình như là nòng rấp ổ rom?
nuôi con	Hình như là bờ vai cha mẫn mẫn
	Che gió mùa, áp ủ... nửa đêm...
Tôi ngồi xuống hai bàn tay áp ủ	Người bán Ngô thổi hồng bếp lửa
Một tuổi thơ lam lũ ruộng bùn	Xoay những mảnh đời dù cháy vẫn còn
	thơm!

Nguyễn Đức Hạnh, trích Khoảng lặng, NXB Đại học Thái Nguyên, 2016, tr.10 – 108)

Thực hiện các yêu cầu:**Câu 1.** Từ ngữ nào dùng để chỉ nhân vật trữ tình trong bài thơ trên?**Câu 2.** Trong bài thơ, người đi đường và nhân vật trữ tình có thái độ như thế nào đối với những bắp ngô nướng được bày bán trên đường?**Câu 3.** Phân tích mối liên hệ giữa hình ảnh “số phận bên đường” ở khổ thứ nhất với hình ảnh “bán dần từng mảnh đời” ở khổ thứ hai**Câu 4.** Nêu tác dụng của biện pháp lặp cấu trúc trong đoạn thơ:

áp bắp ngô lên má

Hình như là nòng rấp ổ rom?

Hình như là bờ vai cha mẫn mẫn

Che gió mùa, ấp ủ... nửa đêm...

Câu 5. Từ suy ngẫm của tác giả Người bán Ngô thổi hồng bếp lửa – Xoay những mảnh đời cháy vẫn còn thơm, anh/chị có suy nghĩ gì về ý nghĩa của việc giữ gìn nhân cách trước những thử thách, cám dỗ của cuộc sống? (trình bày khoảng 5-7 dòng).

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích mạch cảm xúc của bài thơ Những người đàn bà bán ngô nướng (Nguyễn Đức Hạnh)

Câu 2 (4,0 điểm)

Sự phát triển mạnh mẽ của mạng xã hội tạo điều kiện cho mỗi cá nhân được bày tỏ nỗi niềm riêng trước các vấn đề của đời sống, tuy nhiên cũng để lại nhiều hệ lụy

Từ góc nhìn của người trẻ, anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về trách nhiệm trong phát ngôn trên mạng xã hội

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I. ĐỌC HIỂU****Câu 1.** Từ ngữ nào dùng để chỉ nhân vật trữ tình trong bài thơ trên?**Phương pháp giải:**

Nhớ lại kiến thức khái niệm nhân vật trữ tình

Áp dụng vào bài thơ để xác định

Lời giải chi tiết:

Từ ngữ để chỉ nhân vật trữ tình trong bài thơ: “tôi”

Câu 2. Trong bài thơ, người đi đường và nhân vật trữ tình có thái độ như thế nào đối với những bắp ngô nướng được bày bán trên đường?**Phương pháp giải:**

Tìm kiếm thông tin trong bài thơ

Lời giải chi tiết:

Trong bài thơ, người đi đường và nhân vật trữ tình có thái độ khác nhau đối với những bắp ngô nướng được bày bán bên đường:

- Người đi đường: “thờ ơ”, “rẻ rúng cầm lên vút xuống”
- Nhân vật trữ tình: “ngồi xuống hai bàn tay áp ứ” → thái độ trân trọng, nâng niu

Câu 3. Phân tích mối liên hệ giữa hình ảnh “số phận bên đường” ở khổ thứ nhất với hình ảnh “bán dần từng mảnh đời” ở khổ thứ hai**Phương pháp giải:**

Đọc kĩ khổ thơ thứ nhất và khổ thơ thứ hai

Chú ý hình ảnh “số phận bên đường” và “bán dần từng mảnh đời”

Lời giải chi tiết:

Hình ảnh “số phận bên đường” ở khổ thơ thứ nhất với hình ảnh “bán dần từng mảnh đời” ở khổ thơ thứ hai đều là những hình ảnh mang tính biểu tượng:

- “số phận bên đường” gợi ra những mảnh đời khốn khó trong cuộc sống mưu sinh vất vả, nhọc nhằn

- “bán dần từng mảnh đời” khắc họa sự hi sinh mỗi mòi qua năm tháng

- Hai hình ảnh thơ bổ sung cho nhau thể hiện được vẻ đẹp của người đàn bà bán ngô – hi sinh âm thầm để mang về ấm áp, ngọt ngào cho con cái

Câu 4. Nêu tác dụng của biện pháp lặp cấu trúc trong đoạn thơ:

áp bắp ngô lên má

Hình như là nòng rấp ổ rơm?

Hình như là bờ vai cha mẫn mẫn

Che gió mùa, áp ủ... nửa đêm...

Phương pháp giải:

Nhớ lại kiến thức về biện pháp lặp cấu trúc

Lời giải chi tiết:

- Biện pháp lặp cấu trúc “hình như là...”

- Tác dụng:

+ Tạo nhịp điệu trầm lắng cho lời thơ

+ Nhấn mạnh những hồi tưởng của nhân vật trữ tình về một tuổi thơ khốn khó, cơ cực “nòng rấp ổ rơm” mà ấm áp nhờ sự hi sinh, chở che của người cha

Câu 5. Từ suy ngẫm của tác giả Người bán Ngô thổi hồng bếp lửa – Xoay những mảnh đời cháy vẫn còn thơm, anh/chị có suy nghĩ gì về ý nghĩa của việc giữ gìn nhân cách trước những thử thách, cám dỗ của cuộc sống? (trình bày khoảng 5-7 dòng).

Phương pháp giải:

Phân tích suy ngẫm của tác giả

Dựa vào tìm hiểu qua sách, báo, internet và hiểu biết của bản thân, nêu ý nghĩa của việc giữ gìn nhân cách

Lời giải chi tiết:

Tham khảo một số gợi ý sau:

- Việc giữ gìn nhân cách trước những thử thách, cám dỗ của cuộc sống là vô cùng quan trọng:
- + Giúp con người duy trì được những phẩm chất đạo đức tốt đẹp như lời dạy của ông cha: “Đói cho sạch, rách cho thơm”
- + Giúp con người sống tự tin, kiên định trước khó khăn, không bị sa ngã trước những thử thách, cám dỗ trong cuộc sống
- + Giúp con người nhận được sự yêu quý, kính trọng của những người xung quanh
- + Góp phần tạo nên một xã hội văn minh, tiến bộ...

II. VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích mạch cảm xúc của bài thơ Những người đàn bà bán ngô nướng (Nguyễn Đức Hạnh)

Phương pháp giải:

Xác định yêu cầu về nội dung và hình thức của bài

Vận dụng các thao tác lập luận, dựa vào kỹ năng viết đoạn văn

Lời giải chi tiết:

- a. Xác định được yêu cầu về hình thức, dung lượng của đoạn văn

- Hình thức: một đoạn văn, thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng - phân - hợp, móc xích hoặc song hành.

- Dung lượng: khoảng 200 chữ

b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: phân tích mạch cảm xúc trong bài thơ Những người đàn bà bán ngô nướng.

c. Viết đoạn văn đảm bảo các yêu cầu sau:

* Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận; trình bày rõ quan điểm và hệ thống ý; lập luận chặt chẽ, thuyết phục (lí lẽ xác đáng; biết phân tích các dẫn chứng trong văn bản để làm sáng tỏ cho lập luận).

* Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận.

- Mạch cảm xúc trong bài thơ vận động một cách tự nhiên theo cảm xúc của nhân vật trữ tình “tôi” khi gặp người đàn bà bán ngô nướng và những bắp ngô nướng bên đường.

- Cảm xúc ban đầu là sự đồng cảm, chia sẻ, ngậm ngùi cho cuộc sống mưu sinh của người đàn bà bán ngô; sau đó là những rung động, bồi hồi, thương nhớ về tuổi thơ vất vả, thấu cảm về nỗi nhọc nhằn, cơ cực của cha mẹ; khép lại là suy nghĩ, chiêm nghiệm, sự nâng niu, trân trọng những vẻ đẹp giản dị mà thơm sạch của đời sống.

→ Mạch cảm xúc đã góp phần thể hiện chủ đề bài thơ; gợi mở những suy ngẫm và bài học về những điều nhỏ bé, bình dị, đáng trân trọng của đời sống (tảo tần mưu sinh, tình yêu thương, đức hy sinh, sự tôn trọng...)

d. Diễn đạt

Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết câu trong đoạn văn.

e. Sáng tạo

Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.

Câu 2 (4,0 điểm)

Sự phát triển mạnh mẽ của mạng xã hội tạo điều kiện cho mỗi cá nhân được bày tỏ nỗi niềm riêng trước các vấn đề của đời sống, tuy nhiên cũng để lại nhiều hệ lụy. Từ góc nhìn của người trẻ, anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về trách nhiệm trong phát ngôn trên mạng xã hội.

Phương pháp giải

Xác định yêu cầu đề bài: Về hình thức: bài văn khoảng 600 chữ, về nội dung: Xác định luận đề trong ngữ liệu và viết bài luận bàn luận.

Dựa vào kĩ năng viết bài văn nghị luận về một hiện tượng đời sống.

Lời giải chi tiết

I. Mở bài: Giới thiệu vấn đề nghị luận.

II. Thân bài:

- Giải thích: Ngôn ngữ là một trong những phương tiện giao tiếp quan trọng nhất trong cuộc sống của con người. Nó không chỉ đơn giản là một công cụ để truyền đạt thông tin, mà còn là cầu nối tinh thần giữa mọi người. Bằng ngôn ngữ, con người thể hiện cái "tôi" của họ, tương tác với thế giới xung quanh và xây dựng những mối quan hệ xã hội.

- Vai trò của ngôn ngữ trong đời sống hiện đại: Trong thời đại hiện đại, khi sự giao thoa văn hóa và sự kết nối toàn cầu trở nên phổ biến, việc phát triển ngôn ngữ để có thể hiểu và được hiểu là vô cùng quan trọng. Điều này giúp xây dựng cầu nối văn hóa và tạo điều kiện cho sự hòa hợp trong xã hội đa dạng.

- Tác dụng của việc sử dụng lời nói và lời viết một cách đúng đắn: Sử dụng lời nói và lời viết một cách đúng đắn là một cách thể hiện tính cách, tôn trọng đối tác và thể hiện sự chăm sóc đối với mối quan hệ. Điều này không chỉ tạo dựng lòng tin và tình cảm, mà còn giúp rèn luyện bản lĩnh và kiểm soát cảm xúc. Cuộc sống thường đầy biến động, và trong những tình huống khó khăn, khả năng sử dụng ngôn ngữ một cách khôn ngoan có thể giúp giải quyết xung đột một cách hiệu quả và duy trì mối quan hệ.

- Ngoài ra, việc phát ngôn cũng có trách nhiệm trong việc bảo vệ và thúc đẩy ngôn ngữ dân tộc. Ngôn ngữ không chỉ là phương tiện giao tiếp, mà còn là một phần quan trọng của bản sắc văn hóa dân tộc. Việc bảo vệ và phát triển ngôn ngữ địa phương là một cách để bảo vệ và thúc đẩy di sản văn hóa. Hãy tự hào về âm điệu riêng của vùng đất mà ta sinh ra và lớn lên.

***Phản đề:**

Tuy nhiên, hiện nay, vẫn còn một số trường hợp người dùng ngôn ngữ một cách thiếu trách nhiệm, sử dụng lời nói và viết bừa bãi, gây ảnh hưởng xấu đến mối quan hệ xã hội và hình ảnh của ngôn ngữ dân tộc. Điều quan trọng là từng cá nhân cần ý thức trách nhiệm của mình trong việc gìn giữ và phát triển ngôn ngữ, và sử dụng ngôn ngữ một cách có trách nhiệm và tôn trọng.

III. Kết bài: Khẳng định lại vấn đề

Cuối cùng, một câu tục ngữ Việt Nam nói: "Lời nói chẳng mất tiền mua, lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau." Điều này nhấn mạnh rằng việc sử dụng ngôn ngữ có trách nhiệm là cách để chúng ta xây dựng và duy trì mối quan hệ tích cực, đồng thời bảo vệ và phát triển ngôn ngữ của mình.